

Türkiye Cümhuriyetile Macaristan Kırallığı arasında aktedilen iadei mücrimin ve adli muzaheret mukavelenamesinin tasdikı hakkında 1/651 numaralı kanun lâyihası ve Hariciye ve Adliye encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı 6/1253

30-IV-1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Türkiye ile Macaristan arasında 29 mayıs 932 tarihinde Ankarada imza edilmiş olan iadei mücrimin ve cezai mevatta adli muzaheret mukavelenamesinin tasdikı hakkında Hariciye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 26-IV-933 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe mazbatası

Cümhuriyet Hükümetile Macaristan Kırallığı arasında akt edilmiş olan iadei mücrimin ve cezai mevatta adli muzaheret mukavelenamesi Büyük Millet M. eclisinin tetkik ve tasvibine arz olunur.

İki Devlet arasında mevcut dostluk bağlarını kuvvetlendirmek arzusuna istinat eden bu mukavelename bir taraftan Âkitlerin tebaasından olmayan mücrimlerin iade şartlarına ve diğer taraftan cezai mevatta Tarafeynin birbirine ne suretle adli muavenette bulunaçağına dair hükümleri ihtiva eylemektedir.

Bu mukavelename, umumî hükümleri ve istinat ettiği ana prensipleri itibarile diğer Devletlerle aktettiğimiz bu nevi muahedanelere benzemektedir.

Türkiye ile Macaristan arasındaki münasebetlerin daha sıkı ve kuvvetli olmasına yarar amillerden biri olan bu mukavelenamenin tasdikı yüks. ek takd. irlerine arz olunur efendim.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye encümeni
Karar No. 4
Esas No. 1/651

17 - XII - 1933

Yüksek Reisliğe

Türkiye ile Macaristan arasında 29 Mayıs 1932 tarihinde Ankarada imza edilmiş olan iadei mücrimin ve cezaî mevatta adli muzaheret mukavelenamesinin tasdikı hakkında Hariciye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetine arzı kararlaştırılan kanun lâyihası ve esbabı mucibe mazbatası Hariciye Vekili Beyin huzurile encümenimizde tetkik ve müzakere olundu. Türkiye ile Macaristan arasındaki dostluk bağlarını kuvvetlendirmek arzusuna dayanan ve umumî hükümleni ve ana prensipleri itibarile diğer Devletlerle akdettiğimiz bu nevi muahedemelere benzeyen mezkûr mukavelenamenin

tasdikına ait kanun lâyihası encümenimizce de tasvip edilmiştir. Havalesi mucibince Adliye encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim kılındı.

Ha. E. Reisi Na.	M. M.	Kâ.
Sivas	Sivas	Diyarbakir
<i>Necmettin</i>	<i>Necmettin</i>	<i>Zeki Mesut</i>
Aza	Aza	Aza
İstanbul	Elâziz	Kocaeli
<i>Salâh Cimcoz</i>	<i>Fazıl Ahmet</i>	<i>İ. Süreyya</i>
Aza		
Kocaeli		
<i>Reşit Şaffet</i>		

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Karar No. 23
Esas No. 1/651

17 - IV - 1934

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cümhuriyetile Macaristan Kırallığı arasında imza edilmiş olan iadei mücrimin ve cezaî işlerde muzaherete dair muahedenamenin tasdikı hakkında Hariciye vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 30 - IV - 1933 tarih ve 6/1253 sayılı tezkeresile Adliye encümenine havale olunan kanun lâyihası Hariciye encümeninin mazbatasile birlikte tetkik ve müzakere olundu.

İadei mücrimin ve adli muzaherete mütedair olan muahedename Âkit devletler arasında mevcut dostluğu kuvvetlendirmek maksadına istinat edip ihtiva ettiği hükümler ilmî esas ve prensiplere uygun bulunmakta ve diğer Devletlerle aktedilmiş olan emsali muahedemelere benze-

mekte olduğundan bu bapta Hükümetin esbabı mucibesine iştirak edilmiş ve Hariciye encümeninin tasvibi veçhile lâyihanın kabulüne ittifakla karar verilmiştir.

Heyeti umumiyenin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim kılınır.

Adliye E. Reisi	M. M.	Kâtip
Çorum	Kocaeli	Trabzon
<i>Münir</i>	<i>Salâhattin</i>	<i>Raif</i>
Aza	Aza	Aza
Edirne	Konya	Kocaeli
<i>Hasan Hayri</i>	<i>Ş. Sıvri</i>	<i>Ragıp</i>
Aza	Aza	Aza
Manisa	Erzincan	
<i>Refik Şevket</i>	<i>Abdülhak</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye ile Macaristan arasında 29 Mayıs 1932 tarihinde Ankarada imza edilmiş olan iadei mücrimin ve cezaî mevatta adli muzaheret mukavelenamesinin tasdikına dair kanun lâyihası

BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Kırallığı arasında 29 Mayıs 1932 tarihinde Ankarada imza edilmiş olan iadei mücrimin ve cezaî mevatta adli muzaheret mukavelenamesi kabul ve tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun icrasına

Hariciye ve Adliye vekilleri memurdur.

26 - IV - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâî</i>
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V. V.
<i>Dr. Reşit Galip</i>	<i>Hilmi</i>	<i>Muhlis</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

TÜRKİYE VE MACARİSTAN ARASINDA İADEİ MÜCRİMİN VE CEZAI MEVATTA ADLI
MUZAHERET MUKAVELENAMESİ

Bir taraftan:

Türkiye Reisiümhuru Hazretleri

Diğer taraftan:

Macaristan Naibi Kıralsi Hazretleri.

Suçluların iadesini ve cezaî mevatta adlı muzaheretini tanzim için bir mukavelename akteylemek arzusunda bulduklarından murahhasları olmak üzere:

Türkiye Reisiümhuru Hazretleri

Hariciye vekâleti müsteşarı birinci sınıf elçi Menemenli Numan Beyefendiyi,

Macaristan Naibi Kıralsi Hazretleri

Macaristanın Türkiyede Fevkalâde murahhas ve Orta elçisi Hukuk doktoru Müsyü Tahy de Tahvar et Tankeo'yu tayin etmişler ve müşarileyhim unulüne muvafık ve muteber görülen salâhiyetnamelerini birbirlerine tebliğ ettikten sonra aşağıdaki hükümleri kararlaştırmışlardır:

Birinci fasıl

İade

Madde — 1

Yüksek Âkitler işbu mukavelename ahkâmı mucibince ve kendi tebaaları müstesna olmak üzere, iki Taraftan birinin makamâtı adliyesince takip veya mahkûm edilen ve diğerinin arazisinde bulunan eşası, talep üzerine, mütekabilen birbirine teslim etmeği taahhüt ederler.

İade, ancak, iade kendisinden talep olunan Devletin arazisi haricinde irtikâp olunmuş bir suçtan dolayı takibat icrasında veya mahkûmiyet halinde vaki olur.

Madde — 2

Hakkında takibat icra olunan bir şahıs talep olunduğu takdirde, iade ancak tecrim olunan fiil her iki memleketin kanunlarına göre en aşağı bir sene hapsi veya daha ağır cezayı istilzam ediyorsa vaki olur.

Kazıyei muhkeme teşkil eden bir hükmün icrası için iade talebinde bulunulduğu zaman iade, ancak suçlu her iki memleketin kanunlarına göre en az bir sene hapsi veya daha ağır bir cezayı istilzam edebilen bir fiil için altı aydan az olmayan bir hapis cezasına katî surette mahkûm olmuş ise vaki olur.

Madde — 3

İade, her ne suretle olursa olsun teşebbüs, iştirak ve bir fiili ihzarî hallerinde de vaki olabilmek teşebbüs veya iştirak yahut fiili ihzarinin ikinci mac'de ahkâma tevfikân talip Devletle matlubun-minh Devletin kanunları ile cezalandırılmış olması meşruttur.

Madde — 4

Aşağıdaki hallerde iade vaki olmaz:

1 - Siyasî suçlar ve bu gibi suçlara mürtabit olan suçlar; Şu kadar ki siyasî suça mürtabit suçun, esas suçu teşkil edecek kadar ağır olması hali bundan müstesnadır. Devlet Reisinin şahsı veya ailesi azasından biri veyahut Hükûmet Reisinin şahsı aleyhine vaki olacak suikast, bu cürümlere teşebbüs veya iştirak de dahil olduğu halde, siyasî mahiyette addolunmayacaktır.

Anarşist cürümleri de kezalik siyasî fiillerden addolunmayacaktır.

2 — Ancak askerî ceza kanunlarıyla kabili tecziye olup munhasıran askerî mahiyeti haiz bulunan suçlar;

3 - Munhasıran matbuat kanunlarında münderiç suçlar.

Yukarıdaki numaralarda zikredilen ahvalde mahiyetlerinin takdiri munhasıran iade kendisinden istenilen Devlet makamlarına aittir.

Madde — 5

Yüksek Âkitlerden her biri, maddeî sabıka mucibince iade talebine mevzu teşkil etmeyecek bir suçtan dolayı takip edilmekte bulunan veya mahkûm edilen diğer Taraf tebaasını üçüncü bir Devlete iade etmemegi taahhüt eder.

Madde — 6

Aşağıdaki hallerde iade talebi kabul olunmaz:

1 - İade kendisinden istenilen Tarafın makamâtı nezdinde aynı fiilden dolayı yapılan takibat neticesinde maznun dava harici bırakılmış veya takibat katî bir hükme müntehi olmuş ise;

2 - Kendisinden iade istenilen Tarafın makamâtı, işbu Tarafın kanunları mucibince suç hakkında hüküm vermeğe salâhiyettar bulunuyorlar ise;

3 - Fîil üçüncü bir Devlet arazisi üzerinde işlenmiş olup ta kendisinden iade istenilen Taraf kanunları, ecnebi bir memlekette ika edilen bu kabîl bir fiilden dolayı takibata müsait bulunmıyorsa;

4 - İade talebi vukubulduğu zaman tecrim edilen fiil veya hükmolunan ceza, Âkit Taraflardan birinin kanunlarına nazaran müruru zamana uğramış veya sukut etmiş addedilirse;

5 - Âkit Taraflardan birinin mevzuatına nazaran mutazarrır Tarafça, suçun takibi için yapılması zarurî şikâyet veya teklif yapılmamış veya geri alınmış ise.

Madde — 7

İade talebi diploması tarîkile yapılmak lâzımdır.

İade talebile birlikte ya bir mahkeme hükmü, ya bir ittihamname veya bir gayrimuvakkat tevkîf müzekkeresi veyahut aynı kuvveti haiz diğer adli varaka ibraz olunacak ve bunda tecrim olunan fiilin mahiyeti, ağırlığı ve tavsifi ve iadeyi isteyen memlekette meri olup mevzuabâhs suç için kabîlî tatbik bulunan kanunun metni ve işbu suçun istilzam ettiği ceza münderiç bulunacaktır.

İade talebine esas olarak ibraz edilen evrakı adliye, yukarıdaki fıkra hükümlerine mutabık bulunmadığı takdirde iadeyi isteyen Taraf bu evraka icap eden izahatı ve yukarıda mevzuabâhs kanunun aynen müstahreç metnini muhteyi bir vesikai adliye ilâve edecektir.

Mülkiyet aleyhindeki suçlar mevzuabâhs olduğu takdirde daima hakikî zararın miktarı veya müerimin sebebiyet vermek istediği zarar miktarı zikredilecektir.

İbraz edilecek evrak iadeyi isteyen Tarafın kanunlarının âmir bulunduğu şekilde tanzim olunacaktır. Bu evrak, iadeyi isteyen Tarafın diploması memuru tarafından tasdik edilecek ve buna; iade kendisinden istenen Tarafın lisanında yazılmış ve talip Devletin diploması memuru veya iadeyi isteyen veyahut iade kendisinden istenilen Devletin yeminli bir mütercimi tarafından tasdik edilmiş bir tercüme terfik olunacaktır.

İbraz edilen evraktaki izahat, iade kendisinden istenilen Devlet kanunlarına nazaran bir hüküm verilebilmesine ikâfi bulunmıyorsa, talep üzerine, bu izahat itmam edilecektir. Keza şahsın hüviyeti hakkında iştibah hâsıl olduğu takdirde delâilî müsbitesi ita edilecektir.

Madde — 8

İade talebi yapılır yapılmaz mezkûr talep vehlei ulâda gayrikabili kabul görünmüyorsa onun temini infazı için muktâzi tedbirlerin derhal alınması icap edecektir. Tevkîf edilen kimse, iade

talebi hakkında bir karar verilinceye ve iadeye muvafakat olunduğu takdirde, bu karar ıera edilinceye kadar mevkuf tutulacaktır. Meğer ki talebi vaki, diplomasi tarıkile geriye alınmış olsun.

Tevkif edilecek bir kimseyi bulmak için, posta irsalâtının veya telgrafların zaprı veyahut bunların sureti sevki ve muhtevaları hakkında malûmat istihsalı icap ediyorsa, bu hususta, kendisinden iade istenilen Tarafın mevzuatı kanuniyesine tevfikana resen tedabir ittihaz olunacaktır.

Yedinci maddede mezkûr mütemmim izahat, iade taleptnamesi isteyen Devletin diplomasi mümessiline bildirildiği gündən itibaren iki ay zarfında iade kendisinden istenilen Devlete verilmediği takdirde, iadesi talep olunan şahıs serbest bırakılabilir.

Madde — 9

Iadesi talep edilecek şahsın muvakkaten tevkifi istenilmişse ve iade vehlei ulâda gayrikabili kabul görünmiyorsa, iade taleptnamesinin tevdiinden evvel bu şahsın muvakkaten tevkifi lâzımgelir.

Muvakkat tevkif taleptnamesi, bir mahkûmiyet hükmü veya tevkif müzekkeresi veya isnat olunan fiilin mahiyet ve şumulünü gösteren işbu müzekkereye muadil her hangi bir vesikanın mevcut olduğuna dair beyanatı ihtiva etmek icap eder.

Bu taleptname diplomasi tarıkile tevdi olunacak, yahut pek müstacel ahvalde, talip Tarafın mahallî salâhiyettar olan konsolosu canibinden diğeri Âkit Tarafın salâhiyettar makamına tevkifin icrası için doğrudan doğruya ve hatta telgrafla, irsal edilecektir.

Tevkif günü hariç olmak üzere, tevkiften sonra iki aylık bir müddet zarfında iade taleptnamesi tevdi olunmamış olursa, muvakkaten tevkif edilen şahıs serbest bırakılacaktır.

Madde — 10

Eğer istenilen şahıs, kendisinden iade talebinde bulunan Taraf makamatinca iade talebini mücip olan fiilden başka bir fiil dolayısıyla takibata uğramış veya mahkûm edilmiş ise, talep hakkında derhal ittihaz edilecek karara hâlel gelmeksizin, iade talebi cezaî takibatın intacına ve sadır olan cezanın infazına veya af ve teciline kadar tehir edilebilecektir.

Keza, istenilen şahıs; kendisinden iade istenilen Taraf makamatinca, ceza kanunlarına riayetsizlikten gayri bir sebepten dolayı takip edildiği ve bu da onun cebren ihzarını veya tevkifini müeddi bulunduğu takdirde, iade, takibatın veya mevkufiyetin hitamına kadar tehir olunabilecektir.

Bununla beraber, iadeyi isteyen memleketin kanunlarına nazaran, bu tehirnden, maznunun takibi hususunda müruru zaman veya sair mühim müşkülât hâsıl olabilirse, bazı mülâhazatı mahsusa mâni bulunmadıkça ve talep eden memlekette takibat biter bitmez, talep olunan şahıs tekrar iade olunmak vecibesile maznunun muvakkaten teslimine muvafakat edilecektir.

İstenilen kimse, alelâde eşhasa karşı giriştiği borçları, iade sebebile, ifa edemeyecek olursa, bu kimselerin salâhiyettar makam huzurunda haklarını ihkak ettirmeleri hususu mahfuz kalmak üzere, iade yine vaki olacaktır.

Madde — 11

Âkitlerden birinin, iadesini talep ettiği şahıs, aynı fiil için, bir veya müteaddit başka Devletler tarafından dahi talep edilir ise, merhum tebaasından bulunduğu Devlete teslim edilecektir.

İşbu fıkra ahkâmı, Âkitlerden biri tarafından diğeri Devletlere karşı evvelce yapılmış olan taahhütlere hiç bir suretle hâlel getirmez.

Âkitlerden biri tarafından iadesi talep edilen şahıs, diğeri suçlar sebebile, bir veya müteaddit diğeri Devletler tarafından dahi talep edilir ise, bu şahıs en ağır suç kendi toprağı üzerinde irtikâp edilmiş olan Devlete, ve suçların müsavi ağırlığı halinde, tebaasından bulunduğu Devlete teslim olunacaktır. Takip olunan şahıs talip Devletlerden hiç birinin tebaasından değil ise, suç-

ların müsavi ağırlığı halinde, bu şahıs, talepnameyi iade kendisinden istenilen Devlete en evvel göndermiş olan Devlete teslim olunacaktır.

Şurası mukarrerdir ki suçun ağırlığı, iade kendisinden istenilen Devletin kanunlarına göre tayin olunur.

Madde — 12

İade kabul edilmiş olup ta, iade olunacak şahsın, iade kendisinden talep olunan Tarafın toprağı haricine karadan sevki icap ediyorsa, merkum, onu arazisinden transit suretile naklini, deruhte eden üçüncü Devletle önceden bilitilâf kararlaştırılmış olan hudut noktasına, kendisinin işbu noktada tesellümü temin edilir edilmez, sevk olunacaktır. Eğer sevkin denizden yapılması lâzımgeliyorsa, iade edilecek şahıs iade kendisinden talep edilen Tarafın irkâp limanına getirilecektir. Eğer iadeyi talep eden Devlet, iadeye muvafakat olunduğunun kendisine işarı gününden itibaren üç ay zarfında bu iade muamelesine mütedair hususattan kendisine terettüp edenleri ifa etmezse, iadesini talep ettiği şahıs serbest bırakılır.

Madde — 13

Suçun işlenmesi dolayısıyla maznun tarafından ele geçirilen veya üzerinde zaptedilen eşya, suçun işlenmesine yararmış olan alât ve vesait keza sübutu cürme medar olacak diğer her nevi eşya, eşhası salisenin hukuku mahfuz kalmak şartile, ve makamı aidinin takdirine göre, iadeyi talep eden Devlete, mücrimle birlikte teslim edilecektir. Kabili kabul mahiyette olan iade muamelesi, mücrimin vefatı veya firarı hasebile icra edilmeyecek olsa bile bu eşya yine talip Devlete teslim edilecektir.

İşbu teslim muamelesi, iadeye muvafakat eden memlekette mücrim tarafından saklanıp veya emaneten birisine tevdi edilip te bilâhare zâhire çıkarılan aynı cins eşyaya da şamil olacaktır.

Madde — 14

İade hakkında bir ilâ yedi ve on ve on üçüncü maddelerde zikredilmiş olan ahkâm, transit suretile üçüncü bir Devlet tarafından Âkitlerden birine iade edilmiş olan eşhas ile diğer Âkit Devletin toprağından geçerek bu üçüncü Devlete tekrar iade veya sadece iade edilecek eşhas hakkında cari olduğu gibi bu diğer Tarafın gemisi ile, deniz tarikile vuku bulacak iadelerde de mabihüt-tatbik olacaktır.

Transit suretile iade, kendisinden iade istenilen Devletin makamı tarafından kendisine en muvafık gelen tarik ile icra edilecektir.

Madde — 15

İade edilen şahıs, iade talebine muvafakat edilmiş olan memlekette, iadeden evvel işlenmiş bir suçtan dolayı ne takip ne tecziye ne de üçüncü bir Devlete iade olunamayacaktır. Meğer ki iadeye bu suçtan dolayı muvafakat edilmiş, yahut iade kendisinden istenilen Taraf, takibatın veya mahkûmiyetin icrasına rıza göstermiş olsun.

İadeyi mucip olan efaalin, talepname ile birlikte tevdi edilen evraka istinaden vaki taktiri adlisi, iade talebinin muhik olduğunu tahkik esnasında şüpheye düşürecek yeni bir taktiri adliyi icap edecek derecede tebeddül ederse takibata ancak kendisinden iade talep olunan Tarafın muvafakatile devam olunabilir.

Eğer, birinci fıkrada mezkûr halde, iade edilen şahıs kendi hakkında takibatın devamına ve mahkûm edilmesine razı olduğunu veya ikinci fıkradaki halde muhakemenin devamına muvafakat eylediğini beyan ederse, işbu beyanatın ilâvesile kendisinden iade talep olunan Tarafın buna muvafakati talep edilebilecektir.

Eğer bu son halde kendisinden iade talep edilen Taraf, rıza göstermezse, yahut bu yol-

daki beyanat ona tebliğ edilmemiş ise, muvafakat talebi, tıpkı iade talebi usul ve eşkâline göre yapılacak , ve iade talebinin reddini mucip aynı sebeplerden dolayı reddedilebilecektir.

Madde — 16

Eğer iade edilen şahıs katı surette tahliye edildikten 30 gün sonra diğer Tarafın toprağını terketmemiş ise veya oraya avdet ederse yahut terkettikten sonra tekrar oraya iade edilmiş bulunursa veyahut iade edilen şahıs birinci iadesinden evvel kendisinden iade istenilen Tarafın salâhiyettar makamına iade muamelâtı merasiminin âfasına mahal olmaksızın kendisinin iadesine rıza gösterdiğini beyan ederse ve eğer kendisinden iade istenilen Taraf bunu iade talep eden Tarafa tebliğ eylerse işbu şahıs hakkında yukarıki maddede mezkûr takibat veya mahkûmiyet tahdidatına mahal yoktur.

Madde — 17

İadesi veya muvakkaten tevkifi istenilmiş olan şahsın tevkif, hapis ve iâşe masraflarile tevellümü için tayin edilen üçüncü bir Devletin hudut istasyonuna veya onun ırkâbına kadar olan sevk ve nakil masraflarını kendisinden iade talep edilen Taraf deruhte eder. Keza tevkif esnasında zaptedilmiş eşyanın zabıt ve muhafaza masraflarile, iadesi istenilen şahısla birlikte teslim edilecek eşyanın sevk masarifi de kendisinden iade talep edilen Tarafa aittir.

Eğer transit tarikile iade veya muvakkat bir teslim mevzubahs ise iade ve teslim edilecek şahsın hapis, iâşe ve sevk masrafları ve kendisile birlikte teslim edilecek eşyanın nakil masarifi iadeyi isteyen Tarafa tediyede edilecektir.

İkinci fasıl

Cezaî hususatta adlî makamların karşılıklı yardımları

Madde — 18

Âkitler iade ahvali haricinde dahi talep vukubulursa diğer Taraf adlî makamınca rüyet edilmekte olan bilûmum ceza işlerinde, birbirlerine karşılıklı yardım etmeği taahhüt eylerler.

Madde — 19

Âkit Tarafların adlî makamı cezaî mevta adlî evrakın tebliğine, istinabe varakalarının irsâline mütedair bilcümle hususatta aralarında diplomasi tarikile muhabere edeceklerdir.

Madde — 20

Tebliğ olunacak evrak ile istinabe varakalarına, istenilen Tarafın lisanında tanzim edilmiş ve isteyen Tarafın siyasi memuru veya isteyen yahut kendisinden istenilen Tarafın yeminli bir mütercimi tarafından tasdik olunmuş birer tercüme merbut bulunacaktır.

Madde — 21

Tebliğatın ve istinabelerin icrası, istenilen memleketin kanunlarına tevfiakan yapılır. İstenilen Devlet tebliğatın ifa ve istinabelerin icra edildiğini müsbit bulunan evrakı diplomasi tariki ile, gönderecek veyahut bunların ifa ve icrasına mâni esbabı bildirecektir.

Madde — 22

Tebliğatın veya istinabenin icrası ancak atideki ahvalde reddolunabilir:

1 - Vesikanın sıhhati tebeyyün etmezse;

2 - İstenilen Devlette tebliğın veya istinabenın icrası adlı kuvvetin vezaifi cümlesine dahil değil ise;

3 - İcra kendi arazisi üzerinde vaki olacak olan Devlet bunu nizamı amme veya dahilî huku-ku ammeyi ihlâl eder görürse;

4 - İsteyen Devletin toprağında bulunmayan ve istenilen Devlet tebaası hakkında takibat icrası mevzubahs ise;

5 - Takibata mevzu teşkil eden suç istenilen Devletin kanunlarına nazaran cezai müstelzim değilse, yahut suç siyasî veya munhasıran askerî mahiyeti haiz bulunuyorsa, yahut bu suçtan dolayı iade kabul olunmıyorsa;

6 - Tebliğ edilecek mahkûmiyet kararı, istenilen Devletin tebaasından biri aleyhine isdar edilmiş ise;

7 - Tebliğ edilecek celpname, maznunun isbatı vücut etmemesi halinde, bir ihzar veya gayrimuvakkat tevki müzekkeresine mevzu teşkil edeceği tehdidini mutazammın ise veyahut bir şahit veya bir ehli hibreye gönderilmiş olan celpname, ademi icabet halinde bir ceza veya masarifin kendisine tahmili yahut hakkında ihzar veya gayrimuvakkat tevki müzekkeresi isdarı gibi netayici kanuniyeyi gösteriyorsa.

Kendisinden istenilen makamın ademi salâhiyeti halinde istinabe evrakı mezkûr Devlet kavanini ile müesses kaidelere tevfikân memleketin salâhiyettar olan adlî makamına resen gönderilir.

Madde — 23

On sekizinci maddede beyan edilen adlî yardım, tahkikata veya ilâma müteallik bilcümle evrakın tebliğine ve maznunların, şahitlerin veya ehli hibrenin dinlenmesini istihdaf ve keza mahallinde aranmayı icap eden istinabelerin icrasına şamildir.

Bu yardım kendisinden istenilen Devlet toprağında talep vukuu şartile eşhas taharrisine, meskene dühule, cürmün maddî eserlerini ve cürmün sübutuna medar olacak eşyayı zabıt muamelelerine tevessül olunmak üzere ve aynı Devletin mahkemeleri tarafından ittihaz edilecek kararlara da şamildir.

Bu yardım keza talep vukuunda istenilen Devlet makamının elinde bulunup cürmün sübutuna medar olan eşya veya evrakın mümkün olan en kısa müddet zarfında iadesi taahhüdü ile tevdi edilmesine de şamildir. Bazı mülâhazatı mahsusa mâni bulunmadıkça ve ikinci madde ahkâmı mahfuz olmak üzere yukarıda mevzubahs yardım talepleri intaç edilecektir.

Madde — 24

Eğer bir ceza davası için bir şahidin veya bir ehli hibrenin şahsen ispatı vücut etmesi lâzımgelirse adlî makamın celpnamesi, bazı hususî mülâhazat mâni bulunmadığı takdirde, diplomasi tarikile irsal ve kendisinden talep edilen Devlet marifetile tebliğ edilecektir.

İşbu makamat, celbolunan şahsa, verilen karara tebaaiyet etmeğe âmade olup olmadığını soracaktır. Şahide veya ehli hibreye seyahat ve meks masrafı namile tediye edilecek meblâğ ile kendisinden talep vaki olan Devletçe talep eden Devletten tahsil edilmek üzere şahit veya ehli hibreye umumî meblâğ üzerinden mahsuben verilecek avans miktarı da celpnamede gösterilmiş bulunmalıdır.

Tabiiyeti ne olursa olsun, talep eden Tarafın adlî makamı huzurunda ispatı vücudu kabul eden şahit veya ehli hibre ne evvelce ika edilmiş efağden ve sadır olan mahkûmiyetlerden ne de kendisinin şahadetine veya ehli hibre olarak mütaleasına lüzum hâsıl eyleyen davanın mevzuunu teşkil eden efağe iştirakten dolayı bu hususta ve geldiği memlekete avdet için lâzımgeləcək zaman zarfında hiç bir sebeple tevki ve takip edilemeyecektir.

Eğer mahkeme huzuruna çıkması talep edilen şahıs diğer Devlet tarafından mevkuf bulunuyorsa bu şahsın mümkün olan en kısa bir müddet zarfında tekrar iade edilmek şartile muvakkaten

teslimi diğer Devletten talep edilebilecektir. Bu halde dahi, talep eden Devletin tebaası olmadığı takdirde, mezkûr şahsın muvafakati zaruridir.

Madde — 25

Yardım masraflarile keza muvakkaten teslim edilmiş eşhas ve eşyanın iade masrafları, talep edilen Tarafın toprağında vuku bulmuş ise mezkûr tarafa ait olacaktır.

Ehli hibre marifetile yaptırılan muayenenin icrasından mütevellit masraflar ve 24 üncü madde mucibince celbolunan şahitlere tediye edilen paralar talep eden tarafa ait olacaktır.

Madde — 26

Âkit Taraflardan birinin tebaası şahsî hürriyeti tahdit eden cezayi müstelzim bir suçtan dolayı diğerinin toprağında mahkûm olursa bu Taraf, mahkûmiyet kararının bir hulâsasını, kararın kaziyei muhkeme halini iktisap ettiği tarihten itibaren altı ay zarfında, mahkûmun mensup olduğu adlî makamata tebliğ etmeği taahhüt eder.

Üçüncü fasıl

Nihaî hükümler

Madde — 27

Âkit Taraflardan her biri, diğer Tarafın adlî makamının diplomasi tarikile vaki olan talebi üzerine kendi arazisi dahilinde mevkiî meriyette bulunan kanunların metnini ve icabında lüzum görülen her türlü kanunî malûmatı ita edecektir.

Hakkında izahat verilmesi lâzımgelen hukukî meselenin talepten vazihan bildirilmiş olması muktazidir.

Madde — 28

İşbu mukavelename tasdik edilecek ve tasdiknameleri mümkün olduğu kadar süratle Budapeştede teati olunacaktır. Mukavelename tasdiknamelerin teatisinden üç ay sonra meriyet iktisap edecek ve Yüksek Âkitlerden biri tarafından fesholunduğu günden itibaren altı ay daha meri olacaktır.

Balâdaki ahkâmı tasdik etmek üzere isimleri yukarıda yazılı murahhaslar işbu mukavelenameyi imzalamışlar ve üzerine de mühürlerini koymuşlardır.

Ankarada 29 mayıs 1932 tarihinde iki nüsha olarak tanzim olunmuştur.

M. Numan

Taky

